

ISBN:

978-605-5634-34-6

Yayın Yönetmeni/Editör

Halid Yaşar

Kapak Tasarımı

Altamira Ajans

Mizanpaj

Tuhfe Grafik

Mizanpaj Uygulama

Mola Ajans

Yayınevi Sertifika No:

141183

Baskı

Gülmat Matbaacılık Yayıncılık Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Fazılpaşa Cad. No: 8, İç Kapı No: 4

Zeytinburnu/İst. Tel: 0 (212) 446 88 46

Matbaa Sertifika No: 493388

☎ Mimar Sinan Mahallesi, Hayrettin Çavuş Sokak,
Kevser İş Hanı Apt. No: 12/21 Üsküdar/İstanbul

☎ 0 (212) 531 50 30

☎ 0 (530) 782 71 99

@ editorrihlekitap@gmail.com

🌐 www.rihlekitap.com

8. Baskı, Rihle Kitap, Nisan 2021, İstanbul

Bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, önceden verilmiş yazılı izin olmaksızın herhangi bir şekilde çoğaltılması, basılması ve dağıtılması yasaktır.

EBUBEKİR SİFİL KİTAPLIĞI - 15

العقيدة الطحاوية

Ehl-i Sünnet Akâidi

Muhtasar
Tahâvî Akîdesi Şerhi

EBUBEKİR SİFİL

8. BASKI

Rihle | Kitap

25.12.1960 tarihinde Kars'ın Sarıkamış ilçesinde dünyaya geldi. İlk ve ortaokulu Sarıkamış'ta, liseyi Kars İmam-Hatip Lisesi'nde okudu. 1978 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Enstitüsü'ne (şimdiki adıyla Eğitim Fakültesi) girdi. 1980 yılında bu okuldan ayrıldı ve aynı yıl Ankara Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksekokulu'na (şimdiki adıyla İletişim Fakültesi) girdi. 1984-85 öğretim yılında bu okulun Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Bölümü'nden mezun oldu.

1986 yılına kadar serbest çalıştı. Bu arada kısa bir süre özel bir şirkette Arapça mütercimlik yaptı.

Aralık-1986 – Nisan-1987 tarihlerini kapsayan askerlik dönüğü bir süre yine serbest çalıştıktan sonra 1989 yılından 1993 yılı sonuna kadar Türkiye Diyanet Vakfı'nda yayın editörlüğü yaptı.

1999-2000 arası Yeni Mesaj gazetesinde, 2000-2013 yılları arasında Millî Gazete'de günlük yazılar yazdı.

1993-1996 arası Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde (Van) ve 1998-1999 arası Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde (Eskişehir) Araştırma Görevlisi olarak çalıştı; her iki görevinden de kendi isteğiyle ayrıldı.

Hadis Bilim Dalı'nda yaptığı Yüksek Lisansını (Konya Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi) 1996, Doktorasını 2006 yılında bitirdi. 2017 yılında Doçent unvanını aldı.

Hâlen Yalova Üniversitesi İslâmî İlimler Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Evli ve 3 çocuk babasıdır. Arapça ve İngilizce bilmektedir.

İlmî ve Edebî Eserleri

❖ *Modern İslam Düşüncesinin Tenkidi* adıyla başlattığı bir seri çalışmanın ilk ürünü (Prof. Dr. Yaşar Nuri ÖZTÜRK'ün görüşlerinin ele alındığı cilt) Mayıs 1997 tarihinde (7. baskı, RihleKitap 2019), Fazlurrahman'ın görüşlerinin ele alındığı cildin 1. kısmı Ocak 1998 tarihinde (2. baskı Ocak 1999) ve 2. kısmı Aralık 1999 tarihinde neşredildi (7. Baskı, RihleKitap 2019).

❖ *Modern Fetvalar Çağdaş Hurafeler* adıyla Prof. Dr. Yaşar Nuri ÖZTÜRK'ün görüşlerinin eleştirisine tahsis ettiği bir seri çalışmanın ilk ürünü olan eseri Aralık-2001'de yayımlandı (5. baskı, RihleKitap 2013).

❖ Arapçadan çevirdiği *Makâlâtü'l-Kevseri* adlı eserin ilk cildi RihleKitap Yayınları arasında (Temmuz-2014) neşredildi.

❖ Arapçadan yaptığı bir çeviri *İhtilaftan Rahmete* adıyla 1989 yılında neşredildi. 1997 yılında bu çalışmanın ikinci baskısı (*Mezhep Meselesi ve Fıkhi İhtilaflar* adıyla) yapıldı. 2012 yılında bu çeviri RihleKitap Yayınları arasında neşredildi.

❖ Milli Gazete yazılarını *İslam ve Modern Çağ* adıyla neşredilen (1. baskı 2005; RihleKitap, 2011) 3 ciltlik seride bir araya getirdi.

❖ *İstikamet Yazıları* adlı iki ciltlik kitabı da Yeni Gazete yazılarından derlenerek oluşturuldu (RihleKitap, 2012).

❖ Çeşitli ilmî dergiler tarafından neşredilen akademik makalelerini *İslâmî Bilincin İhyası* adlı kitapta bir araya getirdi (RihleKitap, 2010).

❖ Yine akademik formattaki diğer bir kısım makaleleri *İdrak ve Tasdik* isimle neşredildi (RihleKitap, 2010).

❖ *Rihle Dergisi*'nde neşredilen makaleleri *İhyâ ve İnşâ* adlı eserde bir araya getirildi (RihleKitap, 2014).

❖ Doktora tezi, *Hz. Ömer ve Nebvî Sünnet* adıyla basıldı (1. baskı 2007; RihleKitap, 3. baskı, 2010).

❖ Çeşitli yayın organlarında neşredilen mülakatları *Sözü Müstakim Kılmak* adlı kitapta (RihleKitap, 2011) bir araya getirildi.

❖ Gerek internet üzerinden, gerekse yazılı basında İslâmî ilimlerin hemen her dalıyla ilgili olarak kendisine sorulan sorulara verdiği cevaplar *Sana Din'den Sorarlar* adıyla basıldı (RihleKitap, I. cilt: 1. baskı, 2009; 4. baskı, 2015; II. cilt: 2015).

❖ *Semerkand Dergisi*'nde neşredilen yazılarının bir kısmı *Hikemiyât – Kalb-i Selim İçin* (RihleKitap, 2014), diğer kısmı da *Müslümanca Bir Hayat İçin* adlı eserlerde bir araya getirildi (RihleKitap, 2015).

❖ Hz. Peygamber (s.a.v) ve Hulefa-i Raşidîn'in hutbelerini derleyip tercüme ettiği çalışması *Böyle Seslendiler* adıyla neşredildi (2. Baskı 2012; 3. Baskı RihleKitap).

❖ Nuzûl-i İsa (a.s)'ı inkâr eden bir makale yazarının görüşlerini eleştirdiği çalışması *Nuzûl-i İsa (aleybi's-selâm) Bir İtirazın Tablîli* adıyla neşredildi (1. baskı, 2011; 2. baskı RihleKitap 2018).

❖ Doçentlik Tezi, *Muvatta Nüshaları - Muhteva Analizi* adıyla yayımlandı (2. baskı, RihleKitap, 2017).

❖ Şia'nın propaganda metinlerinden biri olan *Peşâver Geceleri* isimli kitabın tenkidine yönelik olarak başlattığı bir seri çalışmanın ilk ürünü, *İstanbul Celseleri – I – Şia'nın Peşâver Geceleri İsimli Kitabına Reddiye*, RihleKitap Yayınları arasında (2018) yayımlandı.

❖ Türkiye Diyanet Vakfı tarafından neşredilmiş olan İslam Ansiklopedisi'nde 15 madde telif etmiştir. Telif ettiği maddeler, adı geçen ansiklopedinin XIV. cildinden itibaren neşredilmiştir.

❖ 1989 yılından itibaren Girişim, Kitap Dergisi, İlim ve Sanat, Bilgi ve Hikmet, İslamî Araştırmalar, İslami Edebiyat, Beyan, Altınoluk, Semerkand gibi dergilerde yazıları yayımlandı. Hâlen sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni olduğu 3 aylık *Rihle Dergisi*'nde yazmaktadır.

❖ 1980 yılından 1993 yılına kadar yazdığı şiirler Mavera, Dergâh, Yedi İklim, İslâmî Edebiyat, Kayıtlar, Güneysu dergilerinde yayımlandı.

❖ Yukarıda adı zikredilen dergilerde yayımlanmış bulunan yazılarının bir kısmı ile neşredilmemiş bazı makaleleri *Çağdaş Dünyada İslamî Duruş* adlı kitapta (1. baskı 1999; RihleKitap, 2010) bir araya getirildi.

❖ 2011-12 yıllarında TVNet kanalında Talha Hakan Alp'in sunduğu "İlm-i Hâl" isimli ilmi programa daimî konuk olarak katkı verdi.

❖ 2012 tarihinden bu yana Sahn-ı Semân (İslamî İlimler Eğitim Araştırma ve Hizmet Vakfı) bünyesindeki çok yönlü ilmi çalışmalarına devam etmektedir.

❖ Sayıları 100'ü geçmiş bulunan radyo-televizyon programları ve yurt içi ve yurt dışı konferansları devam etmektedir.

❖ Yazarın tüm eserlerine ve diğer ilmi çalışmalarına <https://ebubekirsifil.com> adresinden erişebilirsiniz.

İçindekiler

Önsöz.....	11
Allah Teâlâ'ya İman.....	13
Zatta Tevhid.....	19
Fiilde Tevhid.....	22
Sıfatta Tevhid.....	27
Esmâda Tevhid.....	34
Ahkâmda Tevhid.....	36
Sual-Cevap.....	64
Kader.....	73
1. Allah Teâlâ'nın İlmi.....	75
2. Allah Teâlâ'nın Kudreti.....	77
3. Allah Teâlâ'nın Meşietî/İradesi.....	78
4. Allah Teâlâ'nın Kudreti ve İradesiyle İnsanın Kudreti, Fiilleri ve İradesi Arasındaki Bağlantı.....	79
4.1. Allah Teâlâ'nın, Kulun Dilemesini İrade Etmesi.....	80
4.2. Allah Teâlâ'nın, Kulun Fiilini İrade Etmesi.....	80
5. Fiil İşlerken, İnsanın Kudretini Aşan Durumlar.....	83
Cenâb-ı Hakk "Şerr"i Murad Eder mi?.....	85
Ecel ve Rızık Değişir mi?.....	89
Kaza ile Kader Arasındaki Fark.....	91
Ecel ve Ömrün Uzaması.....	93
Sual-Cevap.....	100
Peygamberimize İman.....	109

Kur'ân-ı Kerîm'e İman.....	113
Sual-Cevap.....	120
Allah Teâlâ'yı Beşere Benzetmek	123
Allah Teâlâ'yı Görmek.....	127
Sual-Cevap.....	150
Mi'rac'a İman	151
Sual-Cevap.....	156
Havz-ı Kevser, Şefaât ve Misâk	157
Havz-ı Kevser'in Mahiyeti Nedir?	157
Allah'ın İlmine İman.....	163
Amellerin Durumu	167
Kaza ve Kader'e İman	169
Levh-i Mahfuz'a İman	173
Arş ve Kürsî'ye İman	177
Sual-Cevap.....	182
Meleklerle, Nebilere ve Semavî Kitaplara İman	185
Sual-Cevap.....	189
Allah'ın Zatı/Mahiyeti Konusunu Enine Boyuna Araştırmak, Allah'ın Dini ve Kur'ân-ı Kerîm'in Mahiyeti Hakkında Tartışmak... 193	
Günah İşleyenin İmanı	197
İman Nedir?.....	205
Büyük Günah İşleyenlerin Durumu.....	209
Yöneticilere İtaat	219
Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat'e İttiba.....	221
Meleklerle ve Kabir Hayatına İman	225
Sual-Cevap.....	229
Ahîret Gününe İman.....	231
Cennet ve Cehenneme İman	233
İstitâat (Fiil İşlemeye Güç Yetirebilme)	235
Kulların Fiilleri ve Teklif-i Mâ Lâ Yutâk (Gücünün Üstünde Bir Şeyden Sorumlu Tutmak).....	237

Ölmüşlere Dua, Allah Teâlâ'nın Her Şeyden Müstağni Olması	241
Sual-Cevap.....	242
Ashâb-ı Kirâm'ı Sevmek, Enbiyâ'nın Evliyâ'ya Üstünlüğü ve Evliyâ'nın Kerameti.....	243
Kıyamet Alametlerine İman, Kâhin ve Falcıları Doğru Bulmak	247
Sual-Cevap.....	249
Allah Katında Geçerli Dinin İslâm Dini Olduğu.....	251
Son Söz.....	253
Bibliyografya.....	255
Karma İndeks.....	259

KISALTMALAR

Bkz.	: Bakınız
<i>DİA</i>	: Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
s.	: Sayfa
(s.a.v)	: Sallallahu Aleyhi ve Sellem
(r.a)	: Radıyallahu Anh
(r.anhumâ)	: Radıyallahu Anhumâ
(r.anhâ)	: Radıyallahu Anhâ
(r.anhum)	: Radıyallahu Anhum
(a.s)	: Aleyhisselam
(rh.a)	: Rahmetullahi Aleyh

ÖNSÖZ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على سيدنا محمد وعلى

آله وصحبه أجمعين

el-Akîdetu't-Tahâviyye, Hanefî mezhebinin büyük Hadis, Fıkıh ve Akaid âlimi İmam Ebû Ca'fer et-Tahâvî'nin, mezhebin üç imamı: İmam Ebû Hanîfe, İmam Ebû Yusuf ve İmam Muhammed (rh.a)'in ortaklaşa benimsediği Ehl-i Sünnet akaid ilkelerini ihtiva eden temel metinlerden biridir.

Üzerine tarih boyunca muhtelif dönemlerde şerhler yazılmış olan bu kurucu metin, yazık ki son dönemlerde ülkemizde neredeyse unutulmaya terk edilmiş bulunmaktadır. Bilhassa Selefî/Vehhâbî akidesi müntesiplerince son dönemlerde üzerinde 20'ye yakın çalışma yapılmış, bunlar arasında Türkçeye tercüme edilenler de olmuştur.¹ Bu çalışmalar, metnin itibarından istifadeyle "Ehl-i Sünnet akidesi" adı altında yayılmakta ve büyük tahribat yapmaktadır.

Metnin ruh ve maksadına uygun kısa notlarla yapılan bir çeviriyi² dışarıda tutarsak bu metin hâlâ Ehl-i Sünnet çizgi istikame-tinde yapılacak şerhleri beklemektedir.

¹ Mesela bkz. İbn Ebi'l-İzz, *el-Akîdetu't-Tahâviyye Ve Şerhi*, (Çev: M. Beşir Er-yarsoy), Guraba, İst-?; Muhammed b. Abdurrahman el-Humeyyis, *Gençler İçin Akaid Dersleri Tahâvî Şerhi*, (Çev: M. Emin Akın), Guraba, İstanbul-?

² *İslâm Akaid Metinleri* (Notlarla Çeviren: Ali Pekcan), Rağbet, İstanbul-2009.

Elinizdeki çalışma, RUZEM'deki Akaid dersinde takip ettiğimiz *el-Akâdetu't-Tahâviyye* metni üzerine yaptığımız kısa açıklamalardan oluşmaktadır. Mevcut boşluğu bir nebze de olsa doldurmak amacıyla neşrettiğimiz bu çalışmada fazla detaya girilmemiş, ağırlıklı olarak orta seviye okuyucu hedeflenmiştir.

Güncel mesele ve tartışmaları kapsamasına dikkat ettiğimiz bu çalışmayı –Yüce Allah nasip ederse– daha kapsamlı ve müdellel bir şerh takip edecektir.

Gayret bizden, tevfik Yüce Allah'tandır.

Ebubekir Sifil
Çengelköy, 17 Receb 1436
5 Mayıs 2015

ALLAH TE'ALÂ'YA İMAN

قَالَ الْعَلَّامَةُ حُجَّةُ الْإِسْلَامِ أَبُو جَعْفَرِ الْوَرَّاقِ الطَّحَاوِيُّ بِمِصْرَ رَحِمَهُ
اللَّهُ تَعَالَى: هَذَا ذِكْرُ بَيَانِ عَقِيدَةِ أَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ عَلَى مَذْهَبِ
فُقَهَاءِ الْمِلَّةِ: أَبِي حَنِيفَةَ النُّعْمَانِ بْنِ ثَابِتِ الْكُوفِيِّ، وَأَبِي يُوسُفَ
يَعْقُوبَ بْنَ إِبْرَاهِيمَ الْأَنْصَارِيِّ، وَأَبِي عَبْدِ اللَّهِ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ
الشَّيْبَانِيِّ، رِضْوَانَ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ وَمَا يَعْتَقِدُونَ مِنْ أَصُولِ الدِّينِ
وَيَدِينُونَ بِهِ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ.

Allâme, Hucetü'l-İslâm Ebû Ca'fer el-Verrâk et-Tahâvî el-Mısrî (rh.a) şöyle der:

Bu; Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat akidesini, dinin asıllarından inanılması zorunlu olan ve âlemlerin Rabbine kulluk yapılan hususları, İslâm ümmetinin fakihleri olan Ebû Hanîfe Nu'mân b. Sâbit el-Kûfî, Ebû Yûsuf Ya'kub b. İbrahim el-Ensârî, Ebû Abdillâh Muhammed b. el-Hasen eş-Şeybânî (r.anhum)'un mezhebi üzere açıklama sadedinde kaleme aldığımız metindir.

İmamların Usûli'd-Din/dinin temelleri cümlesinden ola rak itikad edip inandıkları şeyleri bu risalede zikredeceğiz. Onlar âlemlerin Rabbi olan Allah'a bu itikad çerçevesinde iman ediyorlar, bunu din ediniyorlar, bununla tedeyyün ediyorlar. Dolayısıyla bizim için bu itikat metninde yazılı olan şey dindir, imandır, itikattır. Bu metin, ümmetin fukahasının mezhebi üzere kaleme alınmıştır.